

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 22. juni 2021
Kontor: Straffuldbyrdselskontoret
Sagsbeh: Karoline Ove Dahl
Sagsnr.: 2021-0030-6134
Dok.: 2027263

Besvarelse af spørgsmål nr. 1183 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1183 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. maj 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1183 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan fængsel på livstid kan være den hårdeste straf i Danmark, når det er muligt at blive idømt 20 års fængsel i medfør af straffelovens § 33, stk. 2, og når en livstidsfange i gennemsnit kun sidder fængslet i 17 år, herunder om regeringen vil stramme reglerne, så en livstidsfange tidligst kan søge om prøveløsladelse efter 20 års afsoning?”

Svar:

1. Det følger af straffelovens § 33, stk. 1, at fængsel kan idømmes på livstid, dvs. uden tidsbegrænsning, eller på tid, dvs. med tidsbegrænsning. I de tilfælde, hvor strafferammen er tidsbegrænset, følger det af bestemmelsen, at der som udgangspunkt højst kan idømmes 16 års fængsel, idet der dog i de tilfælde, hvor der er hjemmel til at skærpe straffen i forhold til det niveau, der ellers er foreskrevet for en lovovertrædelse, kan idømmes op til 20 års fængsel, jf. straffelovens § 33, stk. 2.

Livstidsdømte har begået nogle af samfundets værst tænkelige forbrydelser og skal derfor også idømmes lovens strengeste straf – fængsel på livstid. Det er netop lovens strengeste straf, fordi en dom på livstid indebærer, at den domfældte – hvis vedkommende ikke opfylder betingelserne for at kunne prøveløslades, jf. nedenfor – skal afsone resten af sit liv. En dømt, der afsoner en tidsbegrænset dom vil imidlertid altid skulle løslades, senest på tidspunktet, hvor den dømte har afsonet hele straffen. Dette gælder også, hvis vedkommende er idømt 20 års fængsel.

2. Livstidsdømte har tidligst mulighed for at blive prøveløsladt efter 12 år jf. straffelovens § 41, stk. 1. Herefter skal spørgsmålet om prøveløsladelse vurderes på ny, således at der kan tages stilling til spørgsmålet om prøveløsladelse senest 1 år efter prøveløsladelse sidst er nægtet, jf. straffuldbyrdelseslovens § 80, stk. 2.

Når den livstidsdømte har afsonet 14 år af sin straf, har vedkommende mulighed for at indbringe Direktoratet for Kriminalforsorgens afslag på prøveløsladelse for retten, jf. straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 6. Såfremt den livstidsindsatte fortsat nægtes prøveløsladelse, har vedkommende mulighed

for på ny at indbringe spørgsmålet for retten, når der er forløbet 1 år fra kendelsens afsigelse jf. straffuldbyrdelsesloven § 122, stk. 1, 2. pkt.

Det bemærkes, at Direktoratet for Kriminalforsorgens beregninger af den gennemsnitlige afsoningstid for livstidsdømte i perioden 1985-2018 viser, at de livstidsdømte i gennemsnit havde udstået ca. 17 år af livstidsstraffen, da de blev løsladt. For øjeblikket er der dog også livstidsdømte, der har afsonet betydeligt længere – helt op til 35 år – uden prøveløsladelse.

En dømt, der afsoner en tidsbegrænset straf, kan tidligst prøveløslades, når 2/3 af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, jf. straffelovens § 38, stk. 1. Løsladelse på prøve kan dog ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder, jf. § 38, stk. 2. Der er herudover mulighed for at blive løsladt på prøve efter at have udstået halvdelen af straffen, dog mindst 2 måneder af straffen, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod det, og den dømte har gjort en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet eller den dømtes forhold taler derfor, jf. straffelovens § 40 a, stk. 1.

3. Prøveløsladelse af en livstidsdømt forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes, jf. straffelovens § 41, stk. 2.

I utilrådelighedsvurderingen skal blandt andet indgå oplysninger om risikoen for recidiv til kriminalitet og oplysninger om den dømtes farlighed. Desuden skal oplysninger om det hidtidige afsoningsforløb, herunder om den indsatte har været i stand til at administrere de lempelser i afsoningsforløbet, som den pågældende har fået, herunder udgang, ophold i åbent fængsel, frigang m.v., indgå i vurderingen.

Der indhentes desuden en udtalelse fra Retslægerådet og anklagemyndigheden til brug for utilrådelighedsvurderingen i sager om tilladelse til prøveløsladelse af livstidsdømte.

Prøveløsladelse af indsatte, der afsoner en tidsbegrænset straf, forudsætter i øvrigt også, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og

at vedkommende erklærer at ville overholde de fastsatte vilkår for løsladelsen, jf. straffelovens § 38, stk. 4.

Jeg synes, at der med ovennævnte regler er fundet en god balance.